

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 960/2021
19.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љубиша Костадиновић, адвокат из ..., против тужене ... школе „ББ“ из ..., коју заступа Милослав Илић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1229/20 од 25.12.2020. године, у седници одржаној 19.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1229/20 од 25.12.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Куршумлији П1 87/19 од 09.03.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење тужене од 04.07.2019. године којим је тужиоцу запосленом на радном месту ... школе престао радни однос даном пријема коначног решења као и да се наложи туженој да тужиоца врати на рад на радно место ... школе. Ставом другим изреке, наложено је тужиоцу да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 70.500,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1229/20 од 25.12.2020. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Без утицаја је ревизијски навод да је у поступку пред другостепеним судом учињена

битна повреда из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, јер је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код тужене био у радном односу на пословима ... школе. Решењем тужене од 04.07.2019. године тужиоцу је изречена мера престанка радног односа почев од дана пријема коначног решења због учињених тежих повреда радних обавеза из члана 164. став 1. тачка 12. и 15. и повреда забране насиља злостављања и занемаривања из члана 111. и забране понашања која вређа углед, част и достојанство из члана 112. Закона о основама система образовања и васпитања. Тужиоцу је стављено на терет да је дана 10.04.2019. године у 13,30 часова у просторијама директора школе у присуству директора, њеног помоћника и општинског просветног инспектора, на захтев директора школе, одбио да достави конкурсну документацију за пријем у радни однос на одређено време радника на радном месту „... – ...“ са обимом посла 20% од пуног радног времена и да је извршио психичко насиље и вређање части, угледа и достојанства запослених и осталих трећих лица тако што се на састанку између директора школе и просветног инспектора њима обраћао дрским и високим тоном непримереним речима ближе описаним у нижестепеним пресудама. Решењу о престанку радног односа претходио је дисциплински поступак који је спроведен на основу закључка директора тужене од 16.05.2019. године на који се тужилац изјаснио писаним изјашњењем од 24.05.2019. године. Против истог решења тужилац је изјавио приговор Школском одбору тужене који о приговору није одлучио због недостатка кворума за одлучивање што је констатовано на записнику са седнице Школског одбора одржане 06.08.2019. године. Одлуком директора тужене од 08.08.2019. године констатовано је да је решење туженог од 04.07.2019. године постало коначно 08.08.2019. године. Тужбом од 16.08.2019. године тужилац је тражио поништај наведеног решења и враћања на рад на радно место ... школе.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиоца.

Законом о основама система образовања и васпитања (ЗОСОВ) регулисана је одговорност запослених (члан 162), удаљења са рада (члан 163), теже повреде радне обавезе (члан 164), дисциплински поступак и дисциплинске мере (чланови 165. и 166), престанак радног односа (члан 167) и правна заштита запослених (члан 168).

Тежим повредама радне обавезе сматра се и одбијање пријема и давање на увид евиденције лицу које врши надзор над радом установе, родитељу, односно другом законском заступнику као и неизвршавање или несавесно, неблаговремено или немарно извршавање послова или налога директора у току рада (члан 164. тачка 12. и 15. ЗОСОВ). Надлежност директора школе као и послови ... школе уређени су истим законом док је инспекцијски надзор над радом установа и система образовања и васпитања уређен Законом о просветној инспекцији и Законом о инспекцијском надзору.

У конкретном случају, тужилац је као ... школе био члан конкурсне комисије која је спроводила поступак пријема у радни однос извршиоца на радно место „... – ...“ на одређено време са обимом посла 20% од пуног радног времена по претходно расписаном конкурсном и објављеном огласу. Конкурсна документација везана за тај конкурс се налазила код тужиоца који је према закону био обавезан да пружи на увид и директору школе и општинском просветном инспектору, што тужилац није учинио.

Због тога је против тужиоца покренут и окончан дисциплински поступак на основу кога је тужиоцу изречена дисциплинска мера престанка радног односа.

Према члану 164. Закона о основама система образовања и васпитања, теже повреде радне обавезе запосленог у установи су, између осталог, одбијање пријема и давања на увид евиденције лицу које врши надзор над радом установе, родитељу, односно другом законском заступнику (тачка 12) и неизвршавање или несавесно, неблаговремено или немарно извршавање послова или налога директора у току рада (тачка 15).

Чланом 2. Закона о просветној инспекцији прописано је да просветна инспекција у вршењу инспекцијског надзора испитује примену закона и других прописа у области предшколског основног и средњег образовања и васпитања, образовања одраслих, дуалног образовања, високог образовања уџбеника и ученичког и студентског стандарда. Према члану 7. став 1. тачка 2. истог закона просветна инспекција врши инспекцијски надзор над применом закона и других прописа којима се уређује организација и начин рада установа предшколског васпитања и образовања и основног и средњег образовања и васпитања, а нарочито у погледу остваривања права и обавеза запосленог, ученика и његовог родитеља, односно другог законског заступника утврђених прописима у области образовања и васпитања, остваривање заштите права детета и ученика њихових родитеља односно других законских заступника као и заштита запослених. Према члану 15. став 1. тачка 10. истог закона у вршењу послова инспекцијског надзора просветник инспектор нарочито налаже надзираном субјекту да у остављеном року стави на увид општи и појединачне акте евиденције уговоре и другу документацију надзираног субјекта од значаја за инспекцијски надзор, а у облику у којем их надзирани субјект поседује и чува.

У конкретном случају, у дисциплинском поступку је утврђено да је тужилац учинио повреде које су му стављене на терет - непружање документације на увид и понашање супротно члановима 111. и 112. Закона о основама система образовања и васпитања којим су прописани забрана насиља, злостављања и занемаривања као и забрана понашања која вређа углед, част и достојанство, које представљају отказни разлог и због којих је тужиоцу изречена дисциплинска мера престанка радног односа. Како је дисциплински поступак покренут, вођен и окончан по правилима из ЗОСОВ-а, тужиоцу дата могућност да се брани и утврђено да је извршио повреде које су му стављене на терет, то и по оцени ревизијског суда, нема услова за поништај решења туженог.

Нису основани ревизијски наводи да директор тужене није имао право да захтева увид у документацију јер је такво право директора прописано чланом 126. Закона о основама система образовања и васпитања.

Нису основани ни ревизијски наводи да решење тужене није коначно јер у његовом приговору није одлучено од стране Школског одбора. Према Закону о основама система образовања и васпитања прописана је интерна заштита запосленог, тако да запослени који је незадовољан решењем директора има право на приговор Школском одбору. Одлука Школског одбора о приговору представља коначну одлуку. Међутим, и не доношење одлуке Школског одбора у за то законом предвиђеном року представља коначну одлуку. Према члану 168. став 1. и 2. ЗОСОВ, на решење о остваривању права, обавеза и одговорности запослени има право на жалбу органу

управљања у року од 15 дана од дана достављања решења директора. Орган управљања је дужан да одлучи о жалби у року од 15 дана од дана достављања жалбе. Ставом 7. и 8. наведеног члана прописано је да ако орган управљања не одлучи по жалби или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком, може се обратити надлежном суду у року од 30 дана од дана истека рока за доношење решења, односно од дана достављања решења. У конкретном случају, школски одбор, као орган управљања није донео одлуку о жалби тужиоца, на који начин је првостепено решење постало коначно и против кога је тужилац у овом поступку тражио судску заштиту.

С тим у вези нису основани ревизијски наводи да је одлука директора којом се утврђује коначност првостепеног решења морала доставити тужиоцу и да је морала бити потписана од стране директора, а не помоћника директора који за то нема законска овлашћења. Решење којим директор констатује да је првостепено решење коначно је деклараторне природе и не утиче на законитост донетог решења о престанку радног односа.

Преосталим ревизијским наводима оспорава се утврђено чињенично стање што у поступку по ревизији није дозвољено (члан 407. став 2. ЗПП).

Одлука о трошковима поступка донета је правилном применом члана 153. и 154. ЗПП.

На основу члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић